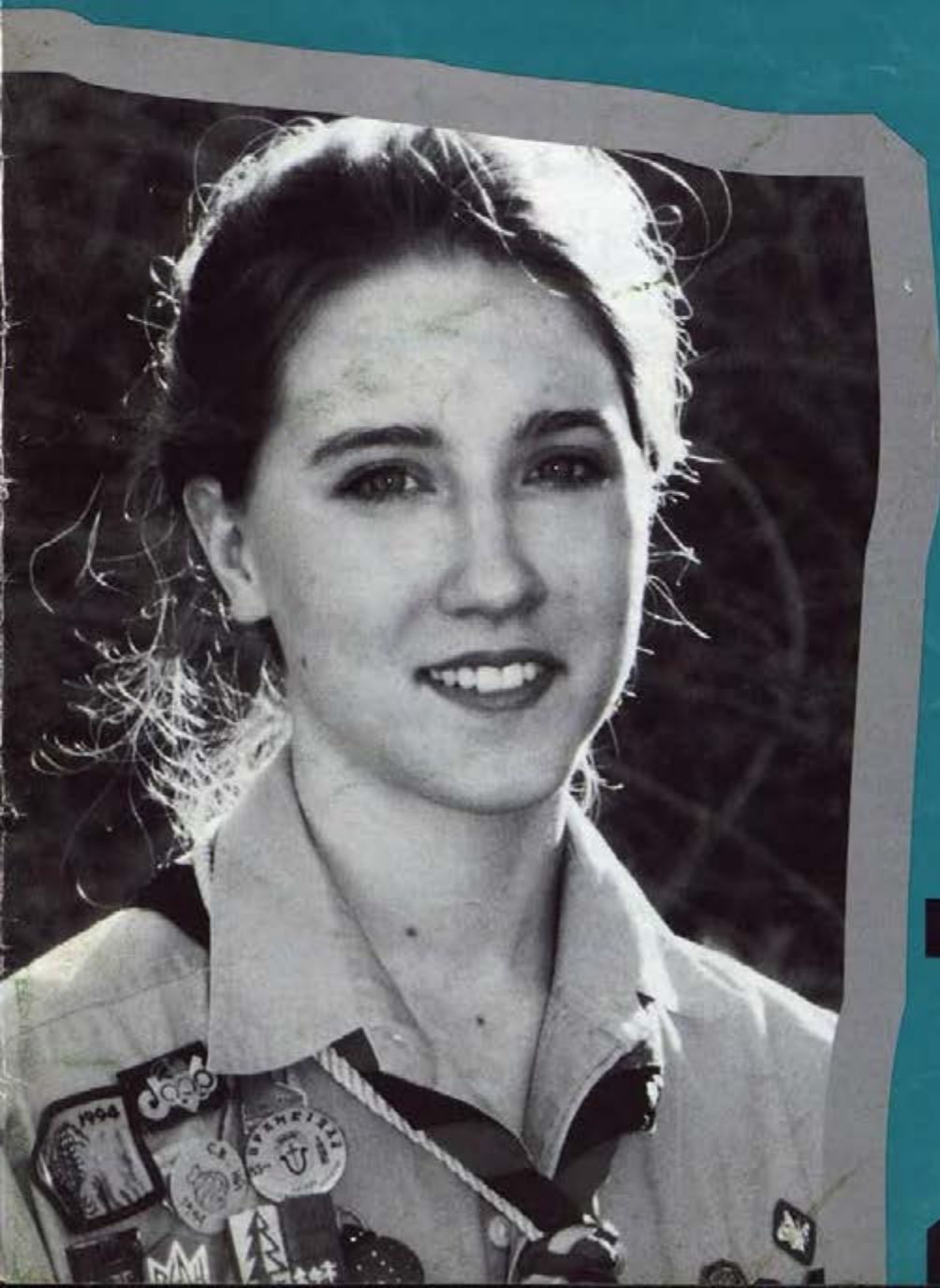

Юнак

1 1997

а

Пластовий Журнал

ЗМІСТ

Пластовий закон - Пластун увічливий 2-3

Історія Пласту: 1911-1930 4-5

Портфоліо - Архітектура і арбітраж 6

Традиції - Обливаний понеділок 7

Наш гурток - Яструби із Албані 8

Скавтинг - В країні тролів (продовження) 9

Вмілості - Стріляння з рушниці 10

Добре діло - Приятелі дітей табору 11

Табори - Канойкарська поезія 12-13

Записки мандрівників 14-15

Зелений світ - День Землі '97 16

Здоров'я - Фізична активність і пожива 17

Пісні - Пласт на диску і на відео 18

Гри - Герої і гривні 19

Провідництво - Гетьманський скоб і вірлиця 20

Сторінка Братчика і Сестрички 21

Комп'ютери - Комп'ютер komponye 22

Спорт - Відзначка Фізичної Вправности 23

Тут і Там - Канада, ЗСА і Україна 24-27

Різне 28

1(340) 1997

ISBN 0044-1384

Ціна: \$4.50

Редактор

пл.сен.

Оксана Закидальська

© Мистецьке оформлення

Юрій Онух

Макетування

ст.пл. Данило Луців

Адреса редакції:

Yunak

2199 Bloor Street West

Toronto, ON M6S 1N2

CANADA

Fax: (416)763-0185

Адреса адміністрації:

Plast Publishing

144 Second Ave.

New York, NY 10003

USA

Fax: (212)475-6960

Виготовлено на системі PowerMacintosh 7100/80/QuarkXPress 3.31 при КПС-Канади

Видруковано заходами Babiuk Enterprises, Rochester, NY, USA.

РЕДАКЦІЇ

Починаємо третій рік нового видання ЮНАК-а із додатком чотирьох сторінок до журналу. Дві сторінки ми додали до розділу *Тут і Там* на бажання наших читачів, які хочуть більше читати про те, що діється по станицях світу (і рівно ж про себе). Матеріалу дістаємо досить, щоб заповнити додаткові сторінки. В цьому числі дописи і знімки прийшли із різних міст Канади, Америки і України. Чекаємо на вісті із інших країв! Також є дві додаткові сторінки де поміщено гру із історії Пласту - *Доміно Пласт*. В цьому числі знайдете першу частину гри і перших 22 доміно. В наступних трьох числах журналу буде продовжуватися гра аж буде 85 доміно і будемо мати велику гру із історії Пласту!

На середніх сторінках знайдете *Записки Мандрівників* - пригоди пластової родини Колосів з Торонта, яка поїхала на цілорічну подорож довкола світу. Прочитайте про їх перші враження. Далше вони поможуть до Німеччини, Єгипту, в гори Гімалаї і - хто знає куди. Обіцяли, що будуть далше присилати нам свої записки.

Звертаємо вашу увагу на сторінку *Зелений Світ*, де написано про День Землі '97 - нехай ваш гурток чи курінь запланує зайняття на цей день - а потім напише нам що ви робили. Чекаємо на ваші дописи!

СКОБ!

Оксана Засидальська
РЕДАКТОР

Рисунки Ляриси Спольської вперше появились в ЮНАК-у в числі 2/96 на сторінці *Пластовий Закон* як частина її проєкту до III-го етапу. Від тоді ми поміщуємо її рисунки в кожному числі - в цьому числі знайдете її роботу на сторінці *Традиції*. Ляриса - учениця 12-ої класи *Etobicoke School of the Arts* - школи із додатковими курсами мистецтва. Крім нормаль-

них предметів, Ляриса вчиться малювання, скульптури і комп'ютерної графіки, але найбільше любить рисувати олівцем. І власне такі її рисунки поміщуємо в ЮНАК-у. Вона каже, що любить рисувати до теми і тому радо працює над замовленнями до журналу. Ще один рік школи - а тоді Ляриса планує студіювати архітектуру.

ВПласті Ляриса член гуртка *Шипшина* 1У-го куреня ім. Лесі Українки в Торонті. В курені вона є хронікарем. Ляриса їздить як сестричка на новацькі табори і вже другий рік має свій новацький рій - *Орлики*. Минулого літа вона закінчила новацький вишкіл на Пластовій Січі. На наступне літо Ляриса планує трошки таборувати, трошки подорожувати і очевидно - трошки рисувати до ЮНАК-а.

ПЛАСТОВИЙ ЗА КОН

Бути увічливим - значить гарно і
приятно поводитися супроти інших.
Добра поведінка показує другим,
що Ти шануєш їх.
Бути увічливим - значить звертати
увагу на потреби інших.

У домівці не викрикує так, якби це було в лісі.

Уважливо вітає старших і своїх ровесників.

УВІЧЛИВА - УВІЧЛИВИЙ

Не заважає там, де хтось працює.

Залишає по собі порядок у кімнаті чи лазничці і усюди, де перебуває.

Не перебиває інших, коли вони говорять.

В автобусі чи крамниці не пхається, а чекає на свою чергу.

Не говорить забагато про себе, а дозволяє іншим щось сказати.

Не спихає людей з хідника, коли рано спішиться до школи.

Добра поведінка - це поважати інших людей. Добра поведінка - це поважати інших людей.

поведінка - це поважати інших людей.

УВІЧЛИВА - УВІЧЛИВИЙ

Добра поведінка - це поважати інших людей.

людей. Добра поведінка - це поважати інших

Добра поведінка - це поважати інших людей. Добра поведінка - це поважати інших

ІСТОРІЯ ПЛАСТУ 1911-1930

Гра на сходинах Витніть чотирикутники із картону. Поділіть їх на дві частини (так як доміно). На першому доміно, на верхній частині напишіть ПОЧАТОК а на долішній частині - перше питання. Відповідь на це питання напишіть на горішній частині наступного доміно а на долішній - друге питання і т.д. Зробіть 22 доміно, таких як на цих сторінках. Перечитайте ці дві сторінки. Порозкидайте доміно і зложіть їх в ланцюг Історії Пласту 1911-1930. (Це може бути змаг на час).

ПОЧАТОК

Місто в
якому
засновано
Пласт?

Львів

Як
називався
Дрот?

др.
Олександр
Тисовський

Дата першої
пластової
присяги?

12 квітня,
1912

Яку книжку
написав
Петро
Франко?

Як повсталася пластова організація

Може ви собі уявляєте, що одного дня др. Олександр Тисовський (Дрот) сказав "від нині буде Пласт і він буде виглядати так..." Було це складніше. Дрот познайомився зі скавтизмом через книжку Бейден-Павела *Scouting for Boys* і в 1911 створив при Академічній Гімназії у Львові пластову групу, члени якої склали присягу 12 квітня, 1912 року (дивись ЮНАК 2/96). Того самого року, незалежно від Дрота, Іван Чмола зорганізував пластовий гурток при фізкультурній організації Січ (яка не мала нічого спільного із Січовими Стрільцями). Член спортової організації Сокіл, Петро Франко (син Івана Франка), також заложив пластові гуртки. Всі три взяли за основу своїх гуртків скавтську систему і традиції українського козацтва.

Як розвивалася пластова організація

Щоб з'єднати різні пластові групи (Дрота, Чмоли і Франка) створено в 1913 Організаційний Пластовий Комітет. Того року вийшов Дрота підручник *Пласт* і Петра Франка *Пластові гри і забави*. В 1915 група пластуни під опікою Дрота зорганізувалися в перший полк пластуни ім. Петра Конашевича-Сагайдачного. При школі сестер Василянок у Львові створено перший дівочий відділ - полк ім. Марти Борецької. Пласт відновив діяльність по війні на Західній Україні, яка тоді була під польською окупацією. В 1921 вийшла книжка Дрота *Життя в Пласті*. В 1922 прийнято назву організації - Український Пластовий Улад (УПУ). В роках 1924 до 1930 Пласт дуже поширився. 12 квітня, 1924 скликано Перший Верховний Пластовий З'їзд на якому було 100 представників із 29 полків. Установлено Верховну Пластову Раду, яку очолив Дрот, і Верховну Пластову Команду під проводом Северина Левицького (Сірого Лева). Замінено систему великих полків на курінну (3-5 гуртків) і іменовано перших 15 виховників-скавтмастерів. В 1925 створено Улад Українських Старших Пластуни, а в 1927 - Улад Українських Пластових Новаків. Продовж цих років розвитку Пласту відносини українців з польською владою погіршувалися і 23 липня, 1928 року, влада розв'язала Пласт на Волині а 26 вересня, 1930 року - в Галичині.

Пластові табори і зустрічі

В літі 1913 відбувся перший мандрівний табір, організований Іваном Чмолою, а перший сталий табір зорганізував Петро Франко в 1914. Війна перебила таборування, але в липні 1922 відбулася перша прогулянка *Лісових Чортів* в Карпати. В 1924 Іван Чмола зорганізував перший інструкторський табір в Кам'янці, на якому було 100 пластуни. До 1930 Чмола був комендантом і душею інструкторських таборів. Коли польська влада не дала дозволу на "пластовий злет", Сірий Лев зорганізував у липні, 1924 "припадкову зустріч" пластуни із 9 міст Галичини на Писаному Камені в Карпатах - першу пластову зустріч. Наступного року (1925) з'явилося 205 пластуни на скелях Бубнища біля Болехова, а в серпні 1926 - на зустріч на Соколі вже приїхала поліція. Від тоді відбувалися тільки окружні зустрічі. В 1925 митрополит Андрей Шептицький подарував землю - Сокіл біля Підлютого - на табір для юнацтва. Щорічно там відбувалися 2-4 табори по 3-4 тижні на перемену чоловічі і жіночі. Митрополит також подарував землю в Остодорі на новацькі табори. Таборування поширювалося: відбувалися табори в Карпатах і на Закарпатті і водні мандрівки по Дністрі, на Волині і Поліссю.

Пластові
гри і
забави

Хто був
патрон 1-го
полку
пластунок?

Марта
Борецька

Дата
першого
пластового
з'їзду?

12 квітня,
1924

Як називалися 1-ші
пластові
відділи?

полки

Союз
Українських
Пластунів
Емігрантів

Скільки було
юнацьких
курнів в
1925?

37

Скільки було
юнацьких
курнів в
1930?

93

КІНЕЦЬ

Що це було
СУПЕ?

Союз
Чеських
Скавтів

Організація
де належали
пластуни
Закарпаття?

Січові
Стрільці

Хто привіз
пластову
літературу
на схід?

Бейден-
Павел

Хто був у
Києві в
1914 році?
Митрополит
Андрей
Шептицький

Хто був
директором
Пласту?

Пластові
заробітки

Яке було
джерело
фондів
Пласту?

Северин
Левницький

Організатор
зусиль
в Карпатах?

Сокіл

Місце
юнацьких
таборів в
Карпатах?

Іван Чмола

Яка книжка
вийшла в
1921 році?

Життя в
Пласті

Які відділи
створив 1-ий
пластовий
звіт?

курні

Коли
роз'язано
Пласт в
Галичині?

26 вересня,
1930

Організатор
інструк-
торських
таборів?

Матеріальна база Пласту

Звідки одержували пластуни гроші і матеріальні засоби на імпрези, табори, видання, однострої, шатра, човна і т.д? Частинно із вкладок своїх членів, а частинно із своєї праці. Велику роль у придбанні фондів грали пластові заробітки, такі як пакування продуктів. Існувала кооператива *Пласт*, яка продавала пластовий виряд а також інші речі для заробітку. Були добродії Пласту: один з найбільших - митрополит Андрей Шептицький. В деяких місцевостях Пластприят організував грошові збірки. Допомогали також американські емігранти.

Скавтинг в східній Україні

В російській імперії скавтинг почався в 1910 на зразок британських скавтів. Були скавтські загони і в Україні. В 1914 році Бейден-Павел їздив по Росії і був також у Києві. В лютому 1917, після упадку російського царя, створено перший загін українських скавтів. Пише один бувший український скавт, "володіння українською мовою, знання української історії - були обов'язкові для кожного скавта. До скавтських загонів належали як і хлопці так і дівчата. Наприкінці 1917 року було 90 скавтів в Чернігові і 120 у Білій Церкві." Скавти в східній Україні нічого не знали про діяльність Пласту в Галичині, хоч деяка пластова література прийшла на схід із Січовими Стрільцями. Советська влада остаточно заборонила скавтинг в 1922 і створила комуністичні організації молоді.

Пласт і світовий скавтинг

В 1921 Верховна Пластова Команда старалася про прийняття Пласту до Міжнародної Скавтської Конференції і одержала відповідь, що може бути тільки одна скавтська організація з кожної території-держави і щоб Пласт увійшов у порозуміння з польським скавтингом. Беручи до уваги ворожі стосунки польської влади до українців, ВПК на таке не погодилася. Зате Пласт на Закарпатті (в Чехословаччині) належав до *Союзу Чеських Скавтів* і як частина того союзу був членом міжнародного скавтингу.

Пласт поза українськими землями

В 1920-их роках повставали пластові-скавтські групи при українських церковних парафіях Канади і Америки. В 1924 в Канаді була зареєстрована організація молоді *Пласт* при товаристві Січ. Вона діяла кілька років, але не мала зв'язків з Пластом в Україні. Після заборони Пласту в Галичині, в жовтні, 1930 в Празі, Чехословаччині створено Союз Українських Пластунів Емігрантів (СУПЕ).

Скільки було пластунів в роках 1911-1930?

У звіті за 1925 рік, Сірий Лев пише, що було в Україні 37 діяльних курнів (19 мужеських, 17 жіночих, 1 мішаний), 4 курні і 5 гуртків УСП. При 9 курнях були новацькі гуртки. Разом було 1750 юнацтва (1070 хлопців, 676 дівчат), 138 старшого пластуства і 200 новацтва. До того було 34 старших опікунів (переважно учителів але також 3 священників, 1 адвокат, 2 ремісників і 2 банкових урядників). В 1930 році було 93 юнацьких курнів, 25 курнів УСП і УПС і разом - 6,000 пластунів - поділених на 10 округ.

Звичайно на цій сторінці ми поміщуємо інформації про те, який вплив пластування чи знання української мови мало на вибір професії чи праці. Цього разу є навпаки - ст. пл. Ярема Роніш, зв'язковий I-го і VIII-го куренів в Монреалі, розповідь, як те, що він навчився в своїй професії, вплинуло на його пластування. Ярема був членом I-го куреня ім. Андрея Шептицького в Монреалі, а в роках 1988-1993 працював як братчик на новацьких таборах.

Один із найцікавіших визовів старшого пластування є знайти корисний і задовольняючий зв'язок між діяльністю в Пласті, в українській громаді, у своїй професії і в суспільстві, в котрому живемо. В даному моменті та чи інша ділянка нашої діяльності може зайняти більшу частину нашої уваги. Часто те, що ми навчимося в одній галузі може нам дати ключ, який розв'яже проблеми в зовсім іншій галузі. Я думаю, що не тільки Пласт нам помагає бути кращими провідниками у громадському і професійному житті, але наш досвід із громадської або професійної діяльності може нам допомогти стати кращими провідниками в Пласті.

Я закінчив студії архітектури в McGill в 1995 році і зараз відбуваю дво-річне стажування (internship) у фірмі архітектів. Архітектура є багатогранна професія і є різні способи міряти успіх архітекта. Преса часто вважає, що успішний архітект, керуючи процесом конструкції, обороняє свої мистецькі ідеї від побічних (другорядних) вимог бюджету і потреб клієнтів. Але під час свого навчання і короткої практики, я переконався, що це не так. Архітект має бути оборонцем краси міста, в котрому живе і збереження краси має зайняти головне місце у його творчому процесі. Архітект має розвивати свій творчий потенціал і вчитися, щоби зробити свій внесок до скарбниці загального мистецтва. І архітект мусить розуміти технічні аспекти своєї роботи, зокрема у суворому кліматі такому як в Канаді, де матеріал може розкришитися від морозу.

Але найважливіше - те, що дозволить архітектові заслужити на добре ім'я і дозволить йому знайти і затримати клієнтів - є відношення до людей, від котрих залежить його робота, до клієнтів, які платять за будівлю і бажають з неї користати, і з будівничими, які ставлять будинок і бажають при цьому заробити гроші.

Успішний і ефективний архітект мусить вміти справедливо забезпечити права клієнта, будівничого і суспільства. Ця провіднича роль, яка не є згадана в жадних пластових джерелах, називається *арбітраж*. Арбітраж важливий там, де групова динаміка розпадається, де є конфлікти між окремими групами, які мусять спільно діяти; наприклад, між робітниками і начальством підчас страйку.

Ця форма провідництва, яку я навчився на університеті, мені постійно помагає розв'язати проблеми і уникати конфліктів в Пласті, чи то на рівні гуртка, куреня чи станиці. У Пласті є місце і потреба на різні форми провідництва. Провідник це не просто той, хто дає накази іншим до виконання, або володіє найбільшим авторитетом, але в найширшому зрозумінні провідник це той, хто в даний момент стає необхідним для своєї групи.

ст.пл. Ярема Роніш - V- Монреаль

Традиції

ОБЛИВАННИЙ ПОНЕДІЛОК

Гри і забави, пов'язані із різними календарними святами українського народу, мають свої коріння в старовині. Вони колись були ритуалами, які мали магічне значіння. За давним віруванням, вогонь і вода мали силу проганяти і відвертати лихі сили, подавати людині здоров'я та силу, радість, добробут та багатство.

На початку весни існував ритуал очисних вогнів та обливання водою. Наші предки вірили, що коли на весні дівчина й хлопець будуть облиті водою, в літі будуть дощі і буде добрий урожай. А облиті дівчина і хлопець будуть чисті, здорові, сильні і красні (обережні і бистрі?).

Самий спосіб обливання виконувався дуже конспіративно, приховано і несподівано. За обливання ніхто й ніколи ні на кого не сердився і не ображався. Все приймалося, наче доброзичливий жарт, з приємністю, хоч у більшості терпів св'яточний одяг.

Ритуал обливання водою на другий день Великодня існував на всій території України і залишився до сьогодні між юнацтвом - як і писанки і гагілки - улюбленим звичаєм великодних свят.

НАШ ГУРТОК

Наш самостійний гурток Яструби є частиною пластової станиці в Албані, Нью Йорк. Хоч Албані - столиця стейту Нью Йорк, і могло б здаватися, що тут буде багато пластунів, наш гурток малий, хоч колись в гуртку було вісім членів. Тепер нас залишилося троє - ніби Три Мушкетери: Марко Дурба, 14р; Наталка Гела, 15р і Євген Сп'як, 14р. Наша подруга - пл. сен. Дарка Якубович. Кожний з нас має свої зацікавлення: Наталка вчиться на скрипці і грає в кількох оркестрах; Геню любить малювати і вчиться того діла; а я, Марко, граю на дружині копаного м'яча. Кожний з нас щось цікавого робив цього літа. пл. роз. Марко Дурбак, гуртковий

Цього літа я не поїхала на пластовий табір тому, що мала нагоду відвідати Австралію і Нову Зеландію разом із 40 учнями стейтів Конектікат і Масачусетс. Перше ми поїхали до Нової Зеландії, де ми відвідали різні музеї і парки та бачили різні звірята та птахи. Мій улюблений птах - ківі, нічна пташка, яка не має крил і не літає. Відтак ми поїхали до Брізбейн в Австралії. Там ми їли екзотичну їжу: крокодила, кенгари і еті, а в парку робили знімки з коалою. Ми були на *Fraser Island* - найбільшому острові з білого піску в світі; на *Great Barrier Reef*, де ми плавали в чистій, дуже синій воді; на острові *Lady Musgrave* з чистого коралю. В місті Сіднею ми оглянули славну Сіднейську Оперу, а вечором пішли до *Hard Rock Cafe*. В столиці Канбері ми були в австралійському інституті спорту, музею точних наук (*science museum*) та австралійському парламенті. Ціла моя подорож була дуже цікава і я вдячна, що мала нагоду побачити такі цікаві країни.

пл. роз. Наталка Гела

пл. роз. Геню Сп'як

Цього року я перший раз поїхав далеко від дому на пластовий табір - на Писаний Камінь біля Клівленду. Наш табір називався ВЮН - Вільний Юнацький Нарід. Кожний день був цікавий і занятий - спортом, піонеркою, вогниками та впорядом. На День Пластуна ми зробили показовий впоряд, який усім дуже сподобався. Піонерку ми вивчали практично - збудували т.зв. *ewok village* над нашим табором. Ми всі були дуже горді, що дали раду таке щось збудувати. Ми мали добрий провід: ст.пл. Роман Якубович - комендант, ст.пл. Тарас Лісовський - бунчужний, ст.пл. Тарас Топорович - писар. В булаві також були старші пластуні: Тиміш Коритко, Андрій Літепло, Христ'ян Сп'як (мій брат), Олекса Горбачевський, Юрій Федьків і Олесь Якубович. З початку табору я нікого не знав, але з часом я вже мав багато нових друзів і гарно, весело провів час.

Мое літо почалося тим, що я закінчив свій сезон копаного м'яча. Ми виграли останні змагання 7-0 і стали чемпіонами. Наша дружина дістала велику трофею, а кожний змагун - свою особисту чашу. День після змагу я поїхав на табір на Вовчу Тропу, де зустрівся із своїм товаришем - Стефаном Витвицьким. Ми були в шатрі із Адріаном Дженкінсом і Миколою Целухом і на таборі зустрів друзів із минулих таборів - Олега Смика та Руслана. Першого тижня ми будували табір і його хрестили, робили піонерку, вправляли спорт і мали вечірку. В другому тижні ми були на трьоьденній мандрівці коло *Lake George*. Третій тиждень табору був дуже цікавий - розвідувачі поїхали до *Mt. Washinton* а решта таборовиків брала участь у великій тереновій грі. При кінці гри мене вкусила бджола і я дістав сильну реакцію. Нагла поміч мене повезла до шпиталю де мене полікували. Я повернувся до табору та ще встиг на останню вечірку.

пл. роз. Марко Дурбак

Зустріч з тролем

PREPARED

В КРАЇНІ ТРОЛІВ (2)

Scouting

Серед різноманітних активітетів найулюбленішими були створення з камінців та кусочків хутра казкових тролів, майстрування сопілок, плавання на канойках, волейбол і безумовно, виготовлення феничок з бісеру, який ми привезли з України. Сподобалася нам і мандрівка, в яку ми вирушили зовсім без виховників, маючи тільки карту і компас. Кожний гурток йшов своїм маршрутом а ввечорі ми зійшлися на стоянку біля одного з озер в десяти кілометрах від табору.

Мер району *Shee*, куди входить Лангус, влаштував з нашою делегацією зустріч у ратуші. В останній день в школі Лангуса зібралось безліч людей - батьки скавтів, їх друзі й знайомі. Ми знову давали наш концерт. Було багато відео і фот. З Осло навіть приїхав кореспондент. Його фото із нашою Ганною Гладішевою, яка грала в композиції Україну, наступного дня було опубліковане на першій сторінці популярної столичної газети. В цей вечір норвезькі жінки одягли свої народні строї, родинні і традиційні срібні прикраси, які передаються з покоління в покоління. А потім був дружній вогник в домівці у скавтів Лангуса, де ми щиро дякували один одному за чудові дні, що провели разом.

Вранці ми зібрались біля свого автобуса, щоб їхати додому. Ми прощались із своїми новими і старими друзями, норвезькими мамами і татами, яких ми дійсно полюбили за їх доброту і увагу до нас. Були сльози і обіцянки зустрітися знов. Норвежці зізналися нам, що вони заздалегідь полюбили Україну і багато з них наступного літа хотіли би приїхати до нас на традиційний табір - Джерело/97.

Ось наш автобус відїхав і ми прощаємося з країною могутніх лосів і холодних північних озер. Ми дивилися назад і ніби бачили маленького гірського троля, який стояв на зеленій галявині і махав нам услім кумедним капелюшком. До зустрічі, тро-о-лю!

Юлія Рибална і Ганна Гогоулінська

В листопаді гурток *Лінивці*, XI-го куреня ім. Северина Левицького в Торонті, поїхав на дводенну прогулку. Ми хотіли навчитися як правильно стріляти з рушниці, щоб здобути вмільсть Стрілення з Рушниці. В п'ятницю вечером ми виїхали до міста Велланд, де жив лейтенант канадської армії, знайомий нашого друга Богдана Жаровського. Перед сном, ми кілька годин слухали інструктаж лейтенанта: про все від частин кріса до того які поправки треба через вітер.

Ми рано скоро зірвалися, прагнучи почути наші пальці на собачках (також знані як курки, по-англійськи - *triggers*). Ми заїхали до клубу стрілення і ще дві години слухали про правила безпеки, заки нас пустили на площу стріляти. Коли прийшов наш час, нам серця сильно биляся, але ми почувалися безпечно, бо знали як треба орудувати зброєю. Безпечне утримання зброї є дуже важне і тому розумно мати багато інструктажу про безпеку. Ми вживали різні кріси: .22 Ruger, 7.62 AK-47 і Remington стрільбу (*shotgun*). Ми дуже вдячні друзі Богданові, лейтенантові та клубові за дуже цікаву прогулку і можливість здати вмільсть.

гурток Лінивці

Стріляння з рушниці

1. Розкаже про початкову історію та сучасні роди рушниць.
2. Розбере, вичистить та зложить рушницю
3. Вживаючи 22 каліброву рушницю, здобуде 60 точок із 100 можливих, стріляючи 10 разів з віддалі 50-ти стіп до тарчі А-17 (лежача позиція)
4. Пояснить точно правила безпеки:
 - як поводитися з незарядженою рушницею
 - при чищенні її
 - при заряджуванні рушниці
 - як переводити рушницю в авті
 - як переносити в місті та в лісі
 - як перелазити через пліт зі зарядженою рушницею
5. Пояснить державні та місцеві закони відносно власності, ношення, переховування та вживання рушниць.
6. Назве кожен частину рушниці, вживаючи української термінології, та пояснить їх функцію.

М.Галач, Ю. Монич, І. Горіх, О.Масник і Б. Жаровський.

В М І Л О С Т І

Сильна буря віє на верхів'ю найвищої гори України, Говерлі. Молода дівчинка, зав'язуючи білу стяжку, думає, "Я хочу мати хорошу родину й щоби моїм дітям не було так в житті як мені і моїй сестрі." Її звати Олена. Вона сирітка. Разом із 110-ма другими сиротами, віком від 13 до 17 років, і вихователями, вона відбула літний табір *Приятелі Дітей*. Дванадцять виховників з Канади - між ними пластуни Юрій Крук, Марта Хичій, Русляна Вжесневська, Наталка Мигаль, Леся Баб'як і я - zorganizували цей двотижневий табір в Карпатах для дітей які живуть у п'ятих інтернатах в різних частинах України.

Впродовж двох тижнів, діти забавлялися, змагалися на куховарському змагу і на міні-Олімпіаді, побачили скалу Довбуша в Яремче і видрапалися на верхів'я Говерлі. Вони дізналися багато корисного про здоров'я, харчування, провідництво і незалежність. В інтернатах і на літніх таборах вихователі, на жаль, приділяють дітям дуже мало уваги. Але на Ворохті було інакше - різноманітна програма спрямована на дитяче задоволення.

Дітям табір дуже сподобався. Багато з них вперше зустрічалися з дітьми з других інтернатів. "Цей табір - найкращий із всіх таборів на яких я була", сказала Олена при кінці табору. Це було видно останнього вечора після дискотеки-забави. Діти і виховники разом плакали бо відїжджали до різних кінців світу. Кажали, що Ворохта тепер має нову річку, створену сльозами сиріт і виховників.

Приятелі Дітей - це торонтонська організація, яка вже три роки надає українським сиротам допомогу: ліки, одержу, приладдя до миття. Цим табором організатори хотіли дати дітям дещо більше ніж просто гуманітарну допомогу. *ст.пл. Стефан Паттен*

Табори

пл. вір. Діяна Юрчук

Канойкарський табір - 1996

В суботу 3-го серпня, 1996, 15 завзятих пластунів попрощали своїх батьків, сіли в канойки і переплили озеро *Forked Lake* в *Adirondacs* парку в стейті Нью Йорк. На березі нас привітав друг Коля Савицький (комендант) та решта булави. Перші два дні табору ми приготувалися на велику чотироденну мандрівку. Ми слухали інструктажів, вправляли веслування, переверталися з канойки, а тоді весь виряд перепакували в непромокальні торби. Табір було розділено на дві групи, які окремо їхали, бо назначені місця на таборування дозволяли обмежене число осіб. Разом з булавою, нас було 25. Учасники табору були старші юнаки і юнзчки і нам часто давали голос в справах і в плануванні. Щодня ми вибирали провідну канойку-навігатора, провідник якої робив менше-більше всі рішення. Ми цілими днями веслували, без перестанку співали та насолоджувалися природою. Вечорами ми збиралися переговорити день, планувати дальшу трасу і співати при ватрі.

Пари в канойках щодня мінялися і була добра змога запізнати всіх в групі. Ми плули не лишень озером але й малими річками, які часто були дуже закручені! На тих струмочках ми навчилися добре веслувати а головню - керувати. При кінці дня ми часто мали піхури на руках. По дорозі нас стрінули два портажі і кожний мусів підносити канойку на рамена і нести її понад милю (а потім вертатися по решту виряду). Найприємніша частина четвертого дня була зустріч з друзями з другої половини табору. Цілий вечір ми собі оповідали про пригоди в канойках, про бурю і портажі. Того вечора навіть тихі і встидливі члени табору мали багато до сказання. Десятого серпня ми спакували свої манатки і сіли кожний в свою канойку. Ніс канойки був напрямлений на другий беріг де чекали батьки, щоб нас забрати додому, а стерно показувало в напрям нашої мандрівки. Ідучи назад ми веслували з певністю, бо були вже досвідчені, переборовши вітер і бурю. Ми пригадували перші дні на "милі зеро" де ми були схвилювані і непевні, а по 36-ох милях - щасливі повідомити, що ми "зайшли до мети, до найкращих сподівань!"

Ода до Канойки

З Канади, Філадельфії, Чікаго і Ньюарку
На *Forked Lake* в *Adirondacs* парку
З'їхались на табір на всілякі пригоди
Не страшив нас вітер, ні хвилі, ні води.
І приємно там було, ми всі дуже зжились
Про наші канойки багато навчилися.
Про ніс, чоло, стерно і борт
Комендатом був якийсь там Чорт.
Про мандрівництво нас вчили без перестанку
Показали як канойку вкладати до танку.
В понеділок рано ми виряд снакували
Як козаки ми з'їли і порядно веслували!
Друг Доріян приїхав нас підібрати
Повіз там на *Long Lake* мандрівку почати.
Там на нас жовті канойки чекали,
Охочо ми вмілість канойкарства здавали.
Було все справедливо, та щоб не було сварки
Кожна канойка була *Kevlar* марки.
Влізли ми у воду - вода синя й чудова
А та *Kevlar* канойка - прекрасна будова.
Їхали, як по маслі, ледве веслували
Хвилі нас несли, вітри керували.
Подивилися на небо - цікавий літак
"Чи могли б ми поїхати?"
"Комендант сказав "Так".
На *Sea Plane* високо кожний летів
(Дуже щасливий, що обіду не їв!)
Ми весь час співали і скоро веслували
Місця на нічліг ми вічно шукали.
Сонце нас гріло - вітер повівав
Всім було добре - ніхто не нарікав!
Одного дня нас буря зловила,
Хитала канойку й нам одяг змочила.
Всі були мокрі - така наша доля
"Ідемо далі!" наказав наш друг Коля!
Остаточно приплили до *Upper Saranac Lake*
Файно нам їхалось - це був "Піс ов кейк".
З'їхали все разом десь 36 миль
Інтендантом був Літепло, Василь.
Показував щоденно свої кулінарні таланти,
Все вбирався в якісь алібабські штани.
На кінець ми вилізли на гору високу
Видно було воду із кожного боку.
По *Mt Ampersand* лізли, на верху ми спали
Жадних турбот в той день ми не мали.
На ватрі прощальній чути сміх усюди
Ми співали завзято, як селянські люди.
Іскри піднялися і там ватра палала
А молодь юнацька фест "варювала".
Ми згадували канойки, літаки і природу,
Портажі, ведмеді і прекрасну погоду.
Табір надзвичайний! Чарівна атмосфера
Канойкарство могло б бути наша кар'єра!
пл. вір. Діана Юрчук

Фото: Діана Юрчук

Чи ви колись мріяли про далекі, неznані краї?

Чи вам снилися високі гори, сині океани, старі вежі і замки?

Ми мріяли і нам снилися! Тому ми з батьками вирушили в мандрівку - подорож довкруги світу а до ЮНАК-а пересилаємо наші описи, записки і завваги

Наша перша зупинка: ЛЬВІВ, УКРАЇНА

Хочемо представитися:

Колоси

Андрій - 16 років

член гуртка *Орли*

III-го куреня в Торонті

Лесик - 13 років

член гуртка *Чорні Вовки*

III-го куреня в Торонті

Данило - 11 років

член роя *Гадюки*

УП-го гнізда в Торонті

мама Христя

і тато Богдан

12 цікавих зайнять у

1. вилізти на Високий Замок
2. торгуватися на Галицькому Базарі
3. їздити трамваєм і тролейбусом за 30 копійок
4. слухати *Аїду* в Оперному Театрі
5. знайти пам'ятник Івасюка на Личаківському цвинтарі
6. фотографуватися на площі Ринок і перед пам'ятником Шевченка
7. відвідати мистецьку виставку в Палаці Культури
8. драпатися на Чортові Скелі
9. стрічатися і розмовляти з родиною, приятелями і незнайомими
10. брати участь у сходинах гуртків юнаків Вепри і Ягуари
11. вечеряти в Гранд Хотелі \$\$\$
12. засипляти до Радіо Львівська Хвиля або Радіо Люкс

Обов'язково мати зі собою:

1. карту Львова з новими назвами вулиць
2. лямпу, бо ночами дуже темно
3. свічку, бо часом вимикають електрику
4. торбу, щоб нести те, що купив
5. годинник, щоб знати коли закриють ресторан на обідову перерву

Найбільші небезпеки:

1. скрутити ногу на кам'яному бруку
2. станути в "щось псячого" на хіднику
3. потрапити під колеса швидкого автомобіля
4. дістати по голові, стоячи під каштаном чи горіхом
5. переплатити за переїзд в таксі

Найкращі сувеніри:

1. шоколяда Світоч
2. нові українські гривні і копійки
3. мистецькі вироби на базарі біля театру
4. українська пляшка *Coca-Cola*
5. сподини і фотографії

Прогулька до Чортових Скель

Ми зловили автобус якраз біля пластового бюро КПС. Автобусом вийшли по Личаківській вулиці на схід, геть від Львова. Нам було передано дуже точні інструкції, як знайти скелі - іти крайом лісу прямо на північ. От і все!

Ми зайшли до краю ліса і запитали якогось парубка, чи міг би нам сказати як зайти до скель. Ну, він як почав ... то завів нас до стежки, котра вела у злий бік. Блукали ми аж доки не зайшли до села. Там нас ще раз зорієтували, вказали напрям, та сказали - "Як зайдеш до травпи скрути на право та прямуй далі". Вони ще додали: "неможливо оминати".

Не знаючи що то таке травпа і де ті скелі, ми знову себе знайшли серед лісу. Ми, по-пластовому, рішили прямувати на найвищий пункт в околиці. Нарешті, підійшовши на горбок, побачили вертикальний камінь. Я був захоплений.

Протягом наступних тижнів, заки стало зимно, ми кілька разів ходили і лазили по скелях. Ми також бачили і зустрічалися з іншими скелелазами. Тяжко мені сказати, чи вони безпечно лазили, зате придивлялися до наших лив та виряду. Скелі тут є піскові і тому часом більш приємні, а часом менш приємні від кам'яних. Якби тільки знову було тепло....

Андрій

Мистецька виставка Василя Бажая

Зустріли ми мистця Василя Бажая у Львові в Палаці Мистецтва під час його персональної виставки *Піано Форте II*. Ми оглядали його величезні кольоритні модерні полотна, як також мініатюрні картини та інші надзвичайні скульптури та фантастичні витвори.

Пан Бажай - бородатий науковець-філософ, з люлькою в руці - пояснював нам, що його виставка і мистецтво є більше ніж картини на стінах. Йому важливим є промовляти до всіх змислів і він вживає фарби, світло, тінь, музику, звуки, скульптури, тканини та інше, щоб до цього дійти.

Справжньою подією була Василя Бажая *акція-перформанс* на тлі його картин, під час якої виступали три модерні музиканти, а мистець переводив "хірургію" над своєю метафізичною внутрішністю. В заключній сцені мистець грався, як і з емоціями глядача, так і великим каменем, який навис над чотирьома скляними поверхнями. Шнурок вкінці перегорів, і камінь з лускотом провалився через скло!

За словами мистця - "семантична структура живопису та звукової інсталяції починають активно діяти в просторі залів галереї". Ми не є мистецтвознавці або критики, та виставка дійсно зробила на всіх нас велике враження. - Андрій і Лесик

ДЕНЬ ЗЕМЛІ

День Землі - 22 квітня - це найбільша екологічна імпреза в світі. Перший День Землі відзначено в Америці в 1970-му році і від тоді, мільйони людей, майже у всіх країнах світу, щороку виявляють - в різний спосіб - свою екологічну свідомість.

Що це є "екологічна свідомість"?

Це розуміння, що Ти мусиш жити у згоді із природою і своїм природним оточенням, використовувати його уважно і весь час думати, які наслідки будуть мати Твої вчинки на природу і довкілля.

Що я можу зробити, щоб відзначити День Землі '97?

В Твоєму місті чи околиці будуть відбуватися різні акції, такі як

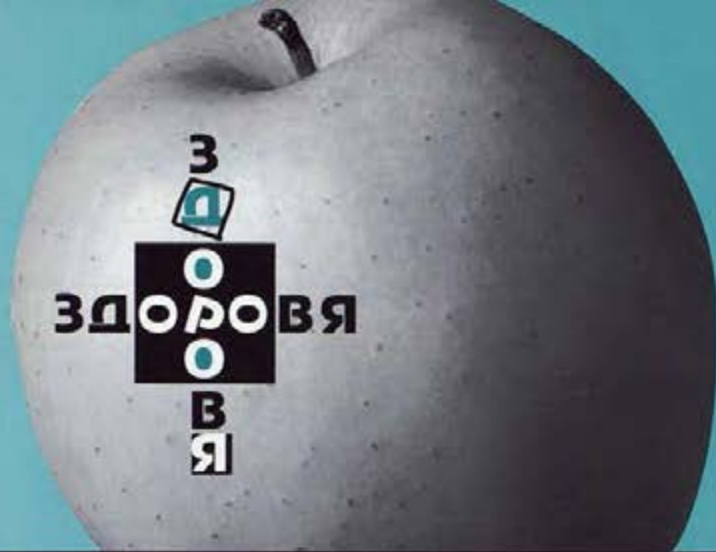
- вичищення ріки чи парку
- збирання речей на переробку
- будова схоронищ для тварин. Включися в ці акції!

Що може зробити мій гурток чи курінь, щоб відзначити День Землі '97?

Щоб звернути увагу других пластунів на екологічні питання, Твій гурток чи курінь може запланувати свої акції:

- **Посадити** дерева на пластовій оселі (дивись ЮНАК 1/95)
- **Упорядкувати** місце коло пам'ятника у Твоєму місті і там посадити квіти.
- **Познайомитися** із своїм природним оточенням. Зорганізувати природознавчу прогулянку - в парк чи поза місто - і навчитися, які знаходяться там дерева, рослини і тварини.
- **Навчити** молодший гурток чи новацький рій про екологічні проблеми (наприклад: перевести запитник *Як розумно Ти вживаєш воду* який був поміщений в ЮНАК-у 2/96)
- **Зорганізувати** конкурс афішів на екологічну тему в своєму курені або для новацтва.
- **Написати до ЮНАК-а** про те, що Твій гурток чи курінь зробив на День Землі '97.

- зміцнює зв'язуючі тканини такі як сухожилля, хрящі і кости.
- постійні вправи зменшують можливість депресії, підносять добрий настрій і збільшують самооцінку (self image) і самовдоволення.

Яка пожива потрібна для кращої фізичної вправності?

Загально потрібно відповідних харчів для доброго здоров'я, але для того, щоб мати збільшену здатність (*capacity*) і фізичну справність, треба споживати відповідну поживу, вітаміни і мінерали. Вітаміни і мінерали здійснюють метаболізм протеїнів, вуглеводів (*carbohydrates*) і товщів. Вони також підсилюють функцію м'язів. Тому потрібно вдержати відповідний рівень цих пожив в тілі для кращої витривалості, виконання і атлетичних спроможностей. Рекомендований харч складається з високої кількості вуглеводів, поміркованої кількості протеїнів, але малої кількості товщів (здоровий харч не повинен мати більше як 30% товщів). Здоровий харч повинен мати відповідну кількість вітамінів, мінералів і волокна (*fibre*).

В чому знаходяться потрібні вітаміни?

Вітамін А

-риб'ячий жир, молочні продукти, м'ясо з органів

Бета-Каротин

-жовті і помаранчеві овочі, темно-зелена листяна ярина

Вітамін В6

-м'ясо, риба, банани, яйця, повне зерно (*cereals*)

Вітамін С

-овочі, полуниці, помідори, броколя, бараболя

Вітамін D

-молоко, масло, маргарина, сир, риба

Вітамін Е

-ярична олива, кукурудза, пшеничні зародки (*wheat germ*), зелена ярина

Волокно (*fibre*)

-повне зерно, овочі, ярина, бобові рослини
пл. сен. Орест Джулинський

Фізична активність і пожива

Фізична активність потрібна для того, щоб запобігти хронічним недугам. Вправи фізичної активності діляться на такі категорії: гнучкість і мобільність тіла; м'язова сила і витривалість, серцево-кровоносні вправи (*aerobics*). В Пласті ми плекаємо фізичну вправність (ВФВ). Не тільки дорослі особи потребують фізичної вправності але дорослки (*teenagers*) також, бо хронічні недуги мають свій початок у молодому віці.

Які є користі фізичної активності?

- постійні фізичні вправи запобігають розвитку серцево-кровоносних недуг, головню через зменшення товщів в тілі та збільшення доставки кисню до серцевого м'яза. Вони також зменшують тиск крові.
- регулярна фізична активність зменшує ризик деяких форм рака, напр. рака великої кишки і рака репродуктивних полевих проводів.
- фізичні вправи мають позитивний вплив на рівень холестеролу в крові, збільшують HDL (добрий холестерол)

Пласт на диску в Канаді

Тамара Горська - пластунка з Вінніпегу - недавно випустила свій перший диск - **Ватра**. Це "звіжий підхід до української народної музики" (писав журнал *Zdorov!*). Диск включає такі пісні як: *Тиша навкруги, Іванку, Чотири Рожі, На світанку, Чорна я си чорна*. Цікаво буде вам почути пластову пісню *При Ватрі (Сіріли у сумерку...)* в оригінальній інтерпретації Тамари. За інформаціями про диск можна писати на адресу:

KIAN Communications
18 Cathedral Avenue
Winnipeg, Manitoba R2W 0W5
Canada
Fax: (204) 338 - 7579

Пласт на рок відео у Львові

Мандрівник Лесик Колос (який ходив на сходинах гуртка Ягуари) пише до нас зі Львова:

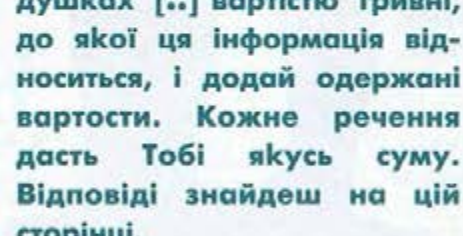
Недавно такі відео-пісні грали на програмі Територія А - Хіт Парада

1. Прикрий світ - Скрыбін
2. Аура кохання - Астрая
3. Твій голос - Інеса
4. Доля - Е.Л.Кравчук
5. Так просто - Ірина Білик
6. Я йду - Юрко Юрченко
7. Тель Авів - Оля Юнакова *
8. Зроби так - Ігор Добрянський і група Ван Гог
9. У нас є все - Павло Зібров
10. Літо - Ірина Білик

*Цей відео починається тим, що Оля танцює з львівським пластуном ст.пл. Любомиром Ясинським, який має на собі червону сорочку Лісової Школи.

ГРИВНІ

Від мандрівників Колосів: Кілька днів після нашого приїзду до Львова, український уряд увів нові гроші - гривні і копійки. Перші гривні були навіть друковані в Канаді, а дальші вже в Україні. На копійках з одної сторони є тризуб, давній герб України. Паперові гроші - гривні - є в номіналах 1, 2, 5, 10, 20, 50, і 100. Вони гарно і кольорово друковані, з історичними постаттями з одної сторони, та відповідними пам'ятками архітектури з другої. Чомусь всі постаті є чоловіки і всі мають вуса. Чекаємо на 500 гривень з Лесею Українкою!

ГРА У ГРИВНІ

Тут маєш зразки нових гривень - грошей України на яких зображені історичні постаті. Нижче маєш питання. Заміни інформацію в душах [...] вартістю гривні, до якої ця інформація відноситься, і додай одержані вартості. Кожне речення дасть Тобі якусь суму. Відповіді знайдеш на цій сторінці.

1. [Внук княгині Ольги] + [опікун Києво-Могилянської Академії] + [професор Львівського Університету] = ?

2. [Намалював картину Катерина] + [заклучив Зборівський мир з Польщею] + [вибрав Чигирин за свою столицю] = ?

3. [Історик і президент] + [автор слів: Було колись в Україні, ревіли гармати...] + [син коваля] + [одружився з грецькою царівною] = ?

4. [Збудував св. Софію] + [заклучив союз з Карлом XII] + [автор слів пам'ятай, що на Тобі мільйонів стан стоїть...] = ?

5. [написав поему Мойсей] + [мав палату в Батурині] + [похований в Каневі] + [списав закони в Рускій Правді] = ?

6. [Очоловав Центральну Раду] + [був вибраний чорною радою] + [основоположник Української Радикальної Партії] + [редагував газету Діло] = ?

Іменування гетьманської пластунки вірлиці Ксені Сливинської і гетьманського пластуна скоба Яреми Луцива

Ксеня народилася 10 березня, 1977 в Торонті. В 1996-му році закінчила середню школу і тепер є студенткою при Торонтонському Університеті. Через всіх 5 років в середній школі, вона була на листі визначних учнів і брала активну участь в позанавчальних зайняттях. Була активною спортовкою - членом плавацької дружини і кваліфікованим ратівником, цікавилася орієнтуванням і належала до *Ukrainian Orienteering Club*. Ксеня вже 15 років грає на скрипці і є членом міської *Classical Youth Orchestra*. Вона вчилася в українській школі ім. Цьопи Паліїв. В 1994 успішно склала матуру і виграла стипендію за свої оцінки.

Ксеня в Пласті від новачтва. В юнацтві вона була в гуртку *Кедри* в Х-ому курені ім.Ольги Косач і таборувала на всіх можливих таборах. В 1993 помагала організувати курінний табір в Вермонті а в 1994, як курінна, була головним організатором курінного табору на роверах в Квебеку. Ксеня відбула вишкіл *Золотої Булави* (1992), була вислана станицею на державний вишкільний табір *Bark Lake Leadership Camp*. В 1994 Ксеню вибрано Гетьманівною на Орликіяді. Ксеня закінчила новацький вишкіл і від 1993 року має свій рій *Ірис*. В останніх трьох роках вона одержала II, III і IV юнацьке відзначення.

Ксеня служила приміром доброї пластунки, курінної і сестрички; вона ніколи не чекала, щоб її попросили до праці, а радо і часто зголошувалася робити те, що потрібне. Під впливом Ксені і завдяки її ентузіазму, багато пластових зайнять в станиці були цікаво підготовлені і переведені. Все, за що Ксеня бралася робити, вона виконувала совісно і з витривалістю до кінця. Її творчість, охота до праці і провідницькі вміння не тільки творили користь Пластові але й цілій громаді.

(із рекомендації зв'язкової, пл.сен.
Гані Шиптур - скорочено)

Ярема народився 14-го серпня, 1977 в Торонті і минулого року закінчив школу *Bishop Allen Academy*. Тепер є студентом *Western University* в Лондоні, Онтаріо. Ярема - завзятий спортсмен: брав участь у дружинах футболу, копаного м'яча і лещатарства; здобув ступінь інструктора лещатарства; закінчив вишкіл вітрильництва і впродовж 3-ох років був *umpire* бейсболу. Поза школою Ярема цікавився політикою і помагав у кількох виборах. Він здав матуру Курсів Українознавства при Школі св.Миколая в 1994-му році. Того ж року він був першуним програми *Контакт* за вироблення реклами і в нагороді, одержав подорож в Україну.

Ярема від новачтва в Пласті. В юнацтві був в гуртку *Морський Сокіл*, III-го куреня ім. Симона Петлюри, де був членом гурткового і курінного провідів, а в 1994 - курінним. В роках 1993-1995 працював як братчик: мав свій рій *Дружинники*, їздив на новацькі табори і закінчив новацький вишкіл. В серпні, 1995 Ярема був представником Пласту з Канади в українській делегації пластуна і скавтів України на XVIII-ому Світовому Джемборі в Голляндії.

Ярема звернув на себе увагу інших скавтів. Канадський скавтський журнал *The Leader* (X/95) писав: *Jeremy Luciwa - a Toronto Venturer - spent much of his time helping Ukrainian Scouts...Jeremy, whose grandparents came from Ukraine, speaks the language fluently. This proved very beneficial to Ukraine's 48 excited participants.* В останніх трьох роках Ярема одержав II, III і IV юнацьке відзначення. Ярема ставився до своїх обов'язків з ентузіазмом і вмів притягати інших до праці. Ярема гідно представив Пласт на джемборі в Голляндії де він совісно працював над тим, щоб українська делегація нав'язала контакти із різними скавтами світу.

(із рекомендації зв'язкової, пл.сен.
Андрія Геніка-Березовського -
скорочено)

фото: Оксана Закидальська

НОВАЦЬКЕ KARAOKE!

Вийшла нова касета - НОВАЦЬКА ПІСНЯ - оригінальний інструментальний запис таборових пісень. Кожну пісню виконує від шість до десяти інструментів. Випуск касети - робота братчика Івана Завади з Монреалю, який відповідав за все - написав музику, грав на інструментах, зробив тасьму і навіть підготував обгортку касетки. Як - сам грав на 10 інструментах? До певної міри, так. Вся музика на касеті створена комп'ютером! Очевидно при допомозі братчика Івана. А як він це зробив, прочитайте на сторінці *Комп'ютери*.

Пише до нас
БРАТЧИК
Іван Завада:

Висилаю Вам касету НОВАЦЬКА ПІСНЯ. Моя ціль була дати дітям музику, з якою буде легше спонтанно і частіше співати українські пісні. Це добра метода плекання української мови і музики. Братчики і сестрички можуть користати з касетки для переведення співу на сходах. Інструментальна обробка пісень, яка забрала мені два місяці роботи, вся зроблена на комп'ютері. Касета вийшла в літі 1996 року на новацькому таборі на Батурині в Квебеку. Я дуже задоволений тим, що дістаю позитивний відгук за мою роботу. Я можу підтвердити, що дітям дуже подобається співати з касетою.

НОВАЦЬКА ПІСНЯ

На касеті записані такі пісні:

*Зашуміли верби при потоці
Гей мандрують пластуни
Іхав Хайм
Їжак
Молоді ми
Новацький шлях
Край лісу на полянці
Не журіться юні друзі
Заспіваймо
Зірки миготять
Марена і Воля*

Касету можна замовити:

MusiScope Enrg.
20 rue Auteuil
Beloeil, Quebec J3G 2C5
Canada
tel/fax (514)467-8179
Ціна: \$10.00 (включає пошту)

КОМП'ютер КОМПонує

Чи можна комп'ютером заступити музичного виконавця?

Сьогодні комп'ютери мають щораз більше різноманітні функції і допомагають нам здійснити наші творчі ідеї. Науковці знаходять математичні алгоритми, які дуже акуратно симулюють деякі інструменти. Щастя, що музика має один вимір, який її відрізняє: виконавець додає особисту інтерпретацію і може прикрасити музичний твір (або взагалі його знищити якщо не вміє грати...). Зате комп'ютер може придатися, коли хочеш передати звуки різних інструментів а не маєш можливості знайти різних виконавців. Опишу як я вживав комп'ютер, щоб створити касету *Новацька пісня*.

Що це таке MIDI ?

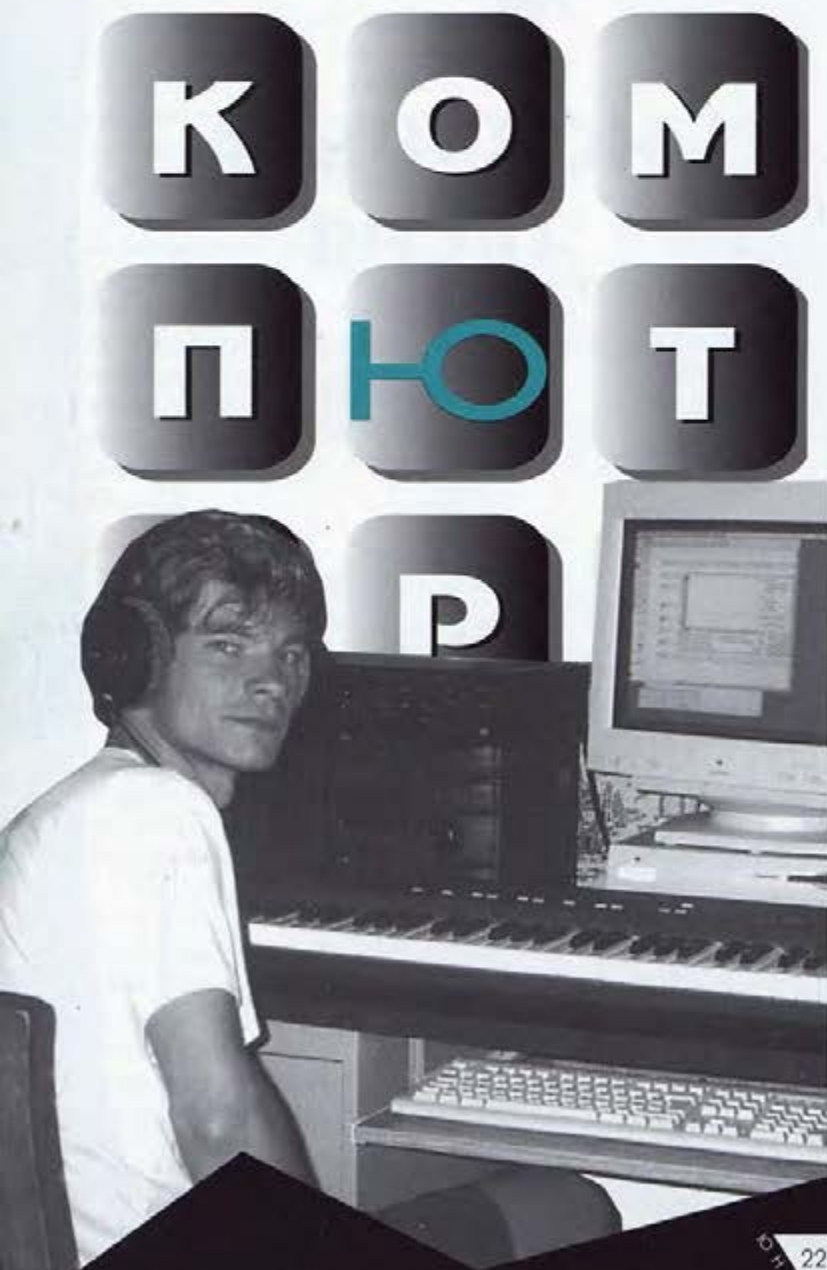
MIDI (Musical Instruments Digital Interface) - правила, що визначають коди звуків і уможливають обмін інформацією між мизичними інструментами, помп'ютерами, семплерами, синтезаторами і звуковими модулями. *MIDI* визначає коди музичного твору - початок ноти, висоту тону, довжину і обсяг. Звуковий модуль це апарат, що творить звукові хвилі. Семплер відтворює записані звуки. Є програми для *PC* і *Macintosh*, що керують різними інструментами і відіграють композицію. Оригінально *MIDI* була створена для того, щоб синхронізувати ноти із кількох синтезаторів. Щоб дигітально записати музику і голос на диску, треба скорий процесор і багато пам'яті.

Як твориться музику комп'ютером

Треба зрозуміти основну річ - комп'ютер нічого сам не робить, тільки допомагає. Творчість залежить від уяви. Треба знати як перекласти свої ідеї в мову комп'ютера. Переважно починається з мелодією. Є два головні способи запису нот на комп'ютері. Якщо клявіші є сполучені з комп'ютером, можна заграти те, що хочеш записати. Вживаючи *MIDI*, комп'ютер запам'ятає котрі ноти Ти грав, коли, як довго і як голосно. Другий спосіб складніший і забирає більше часу: написати клявіатурою або мишою кожен ноту окремо і самому вирішити всі параметри цієї ноти. Раз мелодія записана, можна вирішити котрі інструменти і скільки "музикантів" будуть грати. Найцікавіша частина є видумати гармонію до мелодії, себто - аранжувати мелодію. Треба вибрати інструменти, які разом пасують і достосуватися до

межі діапазону кожного інструмента. Тепер користь комп'ютера стане виразною: можна послухати, що записано і коли-небудь змінити частини твору та його зредувати (*cut-paste*). Після цього можна видрукувати партитуру (ноти) або записати музику на комп'ютері чи на посереднику, якому волієш (*hard disk, diskette, magnetic tape, cd-rom* і т.д.). Щоби відповісти на перше питання, я думаю, що комп'ютер без душі і не може заступити виконавця. Але можна використати продуктивність всякої нової технології, яка дає можливість досліджувати безмежні комбінації звуків.

ст.пл.Іван Завада, Хм, Монреаль

ВІДЗНАЧКА ФІЗИЧНОЇ ВПРАВНОСТІ

Щоб здобути відзначку фізичної вправності, треба перейти вимоги ВФВ. Є окремі вимоги для хлопців і для дівчат, розподілені на три вікові групи. Кожна група має свою відзначку, яку носить на паточці правої грудної кишені.

- (1) група 13 - 14 років: тло відзначки зелене
- (2) група 15 - 16 років: тло відзначки синє
- (3) група 17 - 18 років: тло відзначки малинове

Право носити відзначку чинне впродовж двох років від здобуття. По двох роках треба її наново здобувати.

Вимоги ВФВ складаються із 5 груп вправ.

- (1) прорух або плавання
- (2) скоки в височінь чи далечінь
- (3) біг або плавання або їзда на ковзах
- (4) мети (кидання)
- (5) марші (пішки, на ковзах, на лещатах)

В кожній групі є кілька вправ до вибору.

Здобуття ВФВ є вимогою в I-му і II-му етапі програми УПЮ.

Вимоги до ВФВ знайдеш у посібнику Життя в Пласті (ст. 444-447), але деякі краї вже змінили вимоги. Спитайся свого зв'язкового чи зв'язкової які вимоги ВФВ чинні в Твоїй країні.

СПОРТ

Союзівка, ЗСА

Гетьманівна Діана Юрчук Ньюарк і Гетьманів Тарас Белей, Торонто

Там

Першуні: XX-ий курінь ім. Марти Борецької, Ньюарк

В днях 16-17 листопада, 1996 успішно завершилася 35-та пластова Орликіяда, тема якої була *Україна і Світ*. Участь в щорічному змагу взяли загони із міст Клівленд, Нью Йорк, Ньюарк, Філадельфія, Торонто, Дітройт. Визнання Гетьманівни здобула пл.вір. Діана Юрчук з XX-го куреня в Ньюарку. пл.роз.Тарас Белей, член III-го куреня в Торонті, був іменований Гетьманичем. В загальному змагу перші місця виграла XX-ий курінь з Ньюарку і III-ий курінь з Нью Йорку.

Орликіяда має бути сцена, на якій пластуни показують своє знання про пластові і загальноукраїнські теми. "Я думаю, що змагання були на дуже високому рівні," сказала ново-обрана Гетьманівна, яка буде вступати в старше пластуство в червні. "Питання були досить загальні, але вони дали змогу суддям відчувати, що кожна змагунка вірить і що вона думає." Їй найбільше подобалася змога зустріти нових і старих приятелів і нагода порівняти свої вмінності з вмінностями інших змагунів. "Найкраще - побачити, що ви з куренем досягнули і відчувати вдовolenня з своєї тяжкої праці," вона додала. Пл. уч. Алекса Крижанівська, також членка XX-го куреня, була перший раз на Орликіяді. "Мені все подобалося. Різні експонати і точки були дуже добрі. Я думаю, що всі дуже добре приготувалися," вона сказала. Ані Палажій, минулорічній заступниці гетьманівної з ХХУІІІ-го куреня в Клівленді, було приємно побачити, що було більше учасників цього року. Аня також підкреслила навчальний аспект Орликіяди. "Це знаменита нагода навчитися щось і вживати своє українське знання в практичний спосіб."

Хоч учасники в більшості висловлювали охоту показувати свої здібності ровесникам, дивлючись на рівень питань, які організатори надавали, виходить, що пластовий провід не вірить, що юнаки і юначки можуть собі дати раду із складнішими питаннями. Жаль. Мені особисто було дивно, що між суддями експонатів була принайменше одна особа, яка помагала підготовляти один із тих експонатів.
ст. пл. Юрій Дякунчак, Торонто

Рівне, Україна

Гетьманів пл. скоб Тарас Гривул, Львів
Гетьманівна пл. роз. Марта Коритко, Львів

(з права) Виступ куреня ім. Олени Теліги з Рівного
Команда з Севастополя. Виступ присвячений охороні Чорного моря

В Україні Орликіяда відбулася 8-10 листопада в місті Рівному. Брало участь 43 команди із цілої України. Перше місце здобули: XX-ий курінь ім. Олени Теліги (в четверте) і XXXIII-ий курінь юнаків ім. Уласа Самчука (в друге) - оба із Рівного.

Там

Чикаго, ЗСА

ЮНАК одержав різдв'яний привіт від УІ-го куреня ім. Марка Вовчка в Чикаго. Юначки залучили свою знімку.

Там

Монт Тремблант, Квебек, Канада

Вже понад 25 років курінь Вовкулаки переводить зимові лещатарські табори в горах Квебеку на які приїжджає юнацтво з понад десяти станиць Канади і ЗСА. Ціль цих таборів - крім поліпшення їзди на лещатах - це плекання товариських відносин. Провід табору старається, щоб хлопці і дівчата себе краще заізнали і через денні різноманітні зайняття, свобідно спілкувалися в грах, дискусіях і танцях. В програмі табору є мовні і активні гри, джемборі, вогники на снігу, прогульки на снігових черевиках, гутірки, навчання сальонного танцю, забави і вечір веселих точок сковорода чи зонг. Через такі зайняття юнацтво вчиться спілкуватися а булава уважає, щоб атмосфера і поведінка була весела і культурна. За довгі роки бачимо позитивні результати по цих таборах - юнаки і юначки не лише здають вмілості і заправляються в лещатарстві але наві'язують близькі знайомства і дружбу - запрошують себе не свої Маланки, матури і т.д. А найкращий доказ дружби це те, що повертаються на табір рік за роком.

пл.сен. Влодко Луців, комендант лещатарського табору '96 "Табір-нак"

Там

Село Урич, Сколівський район, Україна

Таборові маски на природі теми

Командант - Андрій Заярнюк, бундучна - Деса Пасічник, писар - Марта Мадич і спілка.

Екологічний табір - Рекреації II - відбувся від 5-17 серпня, 1996 під проводом куреня Карпатські Вовки. Комендант був ст. пл. Андрій Заярнюк. Було на таборі 24-ох учасників, і для більшості це був в їх перший юнацький табір. Програма охоплювала обмежено-впливове на середовище таборування (*low impact camping*), - котре ще не є досить популярне навіть в Пласті, не кажучи про ширше оточення. Програма складалася із дослідів, спостереження, теренівок, прогульок, дискусій і ватер на тему екології. Були теми днів: земля, вода, повітря, енергія, рослини, тварини, шум, відходи (сміття). Дуже популярні на таборі були спеціалізації, а найпопулярніша - три зуби (вовчих) - щось подібне до трьох пер але для молодших і трохи романтичніше. Шістьох учасників, володарів всіх трьох зубів, уважали найбільшими авторитетами, а відзначку вони носили як орден.

ст. пл. Марта Мадич, Львів

Юнацький табір станиць Едмонтону, Калгарі, Вінніпегу і Саскатуну *Там де дідько добраніч каже* відбувся від 6-го до 16-го серпня в Саскатчевані. Ми мали багато цікавого до роботи і гарну погоду. Перший тиждень табору був на оселі св.Володимира де ми будували свої власні кухні, дарабу на посуду і прилавок і здвали вмілість *Піонерство*. Учасники брали велику участь в плануванні табору. Кожного дня одна станиця переводила теренову гру або лисячий біг. Багато гор ми грали у воді. Тому, що наш табір мав тему стародавніх богів, ми присвятили одну ніч в честь богів. На поляні було 5 ватер і на кожній ми щось палили на щастя. Наша прощальна ватра на оселі була 2м. висока

Друга половина табору відбулася в *Prince Edward Provincial Park* де ми їздили на прогульки - розвідувачі на триденну а учасники і прихильники на дво-денну. Підчас прогульки ми навчилися багато про звірів і рослин Саскатчевану і здавали вмілість *Два Пера*. Наніч ми будували шаласи і там спали. Ми відвідували кабінку славного *Grey Owl*, який колись жив індіанським життям хоч сам був англієць. Він дуже любив бобрів і жив з двома! Ми мусіли зробити посуд із природного матеріялу і їсти з нього. Ми мали дві меншш приємні пригоди - одному юнакові апарат впав в лятрину, а інший зле вимив баняк з кюсками. Ми тоді придумали таку коломийку:

Всі пішли в лятрину, апарат шукати

Тоді пішли в озеро, кюски позбирати.

Наша прощальна ватра була весела і ми вибрали царівну і царя лісу. На кінець ми одержали дуже гарні відзначки і сорочки. Тепер вічна ватра палає в наших серцях до наступного табору. *пл.роз.Зеня Мартинків, УІ-ий курінь, Едмонтон.*

Тут

Табір *Там де дідько добраніч каже* при кінці таборування в *Prince Albert National Park*.

Т
У
Т
там

Саскатчеван, Канада

Наш табір мав теми практичного пластування і життя в природі. Ми назвали табір *Там де дідько добраніч каже*. Дідько - старенький чоловік, що живе в лісі. Якщо люди в лісі роблять багато звуку, він будеться і краде. Щоб дідько не збудити, ми шанувли природу і не робили багато звуку. Але в перший тиждень дідько таки прийшов до нас і вкрав деякі наші речі. На другий тиждень ми були тихіші і дідько назад пішов спати. Мені цей табір сподобався бо мої друзі були на таборі. *пл.уч.Орест Грох, XIII-ий курінь, Едмонтон*

Мій улюблений спомин з табору це був вибір лісовика і лісової мавки табору. Щоб виграти нагороду, треба було в цікавий спосіб надягнути однострій і відповісти на питання. *пл.уч.Руслан Трач з Вінніпегу і пл.уч.Харитя Білаш з Едмонтону* виграла гру і одержали дуже цінні нагороди - пушки *PREM*. Харитя була дуже щедра і мені подарувала свою пушку *PREM*. *пл.уч.Марко Семотюк, XIII-ий курінь, Едмонтон*

ЮНАК - журнал пластового юнацтва, видає Видавництво Пласт ЗСА-Канада, для всього юнацтва по світі. Передплати пластунів в Канаді і ЗСА треба полагоджувати через КПСтаршину свого краю. Всі інші передплати можна надсилати до Адміністрації Видавництва. Річна передплата: \$25 (ам).

Матеріали до цього числа ЮНАК-а подали: пл. роз. Ляся Спольська, пл. роз. Маркіян Микитюк, пл. вір. Діана Юрчук, пл. скоб Івась Горіх, пл. вір. Ксеня Ганкевич, пл. уч. Андрій Колос, пл. пр. Лесик Колос, пл. роз. Зеня Мартинків, ст. пл. Левко П'ясецький ст. пл. Данило Даревич, ст. пл. Ярема Роніш, ст. пл. Стефан Паттен, ст. пл. Іван Завада, ст. пл. Юрій Дякунчак, ст. пл. Юрій Рудюк, ст. пл. Андрій Гарматій, пл. сен. Орест Джулинський, пл. сен. Дарія Якубович, пл. сен. Богдан Колос, пл. сен. Еміліян Ґрох, пл. сен. Володимир Луців, п.Юрій Копистянський і мешканець м.Львова

Листи

Відгук на статтю про ощаджування води (ЮНАК 2/96):
Ми дістали зі Львова акуратно і в повністю виповнену анкету Як ощаджувати воду (за якою довідалися, що автор листа зуживає 1445 літрів води на тиждень). Ось що пише мешканець м.Львова:

Рекомендації по ощадженню води вироблені мешканцем м. Львова (практично)!

1. Припинити подачу гарячої води, що позволить повністю зняти витрати на туш та зменшити витрати на купіль, миття зубів, рук, лиця.
2. Зимну воду подавати до помешкань по графіку 6:00-9:00, 18:00-22:00. Вода в обмеженій кількості

найкраще прививає екологічне мислення.

3. Іноді повністю припиняти подачу будь-якої води на день-два, що приводить до появи замкнутого екологічного циклу (циклів).

Цикл 1: Вода після купання дитини використовується для вмивання батьків, а потім в туалеті.

Цикл 2: Вода після миття посуду теж використовується в туалеті, або для поливання городу.

Практика показує, що з 30-ма літрами води на день можна вижити.

Логічне запитання: А як з гігієною, купанням? В літку можна купатися в озері, річці. А зимою? Скільки тої зими!

В числі 1/96 (ст. 16) були поміщені інформації про 50-ліття Бурлаків. В листопаді ми дістали цього листа: Дорогий ЮНАК!

Я є Адя Ганкевич і належу до гуртка Водограй в станиці Нью Йорк. Мій дід є Бурлака, він називається "Дзюньо" Ганківський. Він поїхав цього року в Україну, щоб знайти курінний прапор і святкувати 50-ліття Бурлаків. Як я прочитала цю статтю, я запитала діда чи вони знайшли прапор. Мій дідо сказав, що вони пішли на прогульку в Карпати, щоб знайти курінний прапор. Вони знайшли його, покритого восковим папером, в стародавніх мурах в горах. Бурлаки витягнули цей прапор і посвятили його. Вони передали його Бурлакам в Україні. СКОБ! Адя Ганкевич.

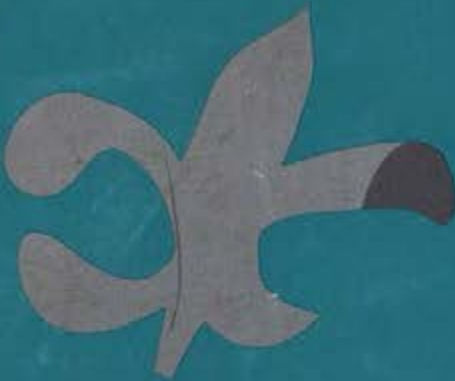
Щиро дякуємо Аді, що поділилася з нами такою цікавою подією.

JACKIE CHAN

В УКРАЇНІ !

FIRST STRIKE! найновіший фільм китайського актора Jackie Chan! Пригоди поліція з Гонг Конгу починаються в Україні (в Карпатах?) де його рятує синьо-жовтий вертоліт української міліції! Фільм іде на екранах світу !

Читайте в наступному числі про:

Мітологію

Маскараду

Мистців

Індіанів

